

SPARTAKIJADA, PRAG, 1975.

maršu za 1959, 1961 i 1966; [2] Klub dizača utega: njegovi članovi su prvi na ekipnom PJ 1976 [3] Mačevalački klub: njegovi članovi osvojili su ekipno PJ 1973 u maču i 1975 u sablji; [4] Odbojkaški klub: muška ekipa osvojila je PJ 1974/75; [5] Rukometni klub: ženska ekipa osvojila je PJ u velikom rukometu 1949, 1953-54 i 1956 te u rukometu 1957, 1960 i 1963; pobjednice su Kupa Jugoslavije 1961; [6] Rvački klub: članovi su višestruki ekipni prvaci Jugoslavije (1947-50, 1963, 1966-68 i 1980/81); [7] Stolnoteniski klub: njegovi članovi su osvojili ekipno PJ 1946, 1948, 1949/50, 1951/52, 1963/64, 1977/78-1981/82 i pobjednici su Kupa sajamskih gradova 1976/77 i finalisti 1977/78; ženska ekipa osvojila je PJ 1946, 1948, 1949/50-1952/53; [8] Teniski klub: njegovi članovi su ekipni pobjednici na PJ 1946 i 1967.

spartanska gimnastika, sp. natjecanja u trčanju, rvanju i bacanju diska i koplja u ant. Sparti. Osim muškaraca, na s. g. sudjelovale su i žene.

spartakijada, sp. i tjelovježbena manifestacija nazvana prema rim. gladijatoru i vodi us-tankarobova u ← Ist. Spartaku. Prva s. održa-

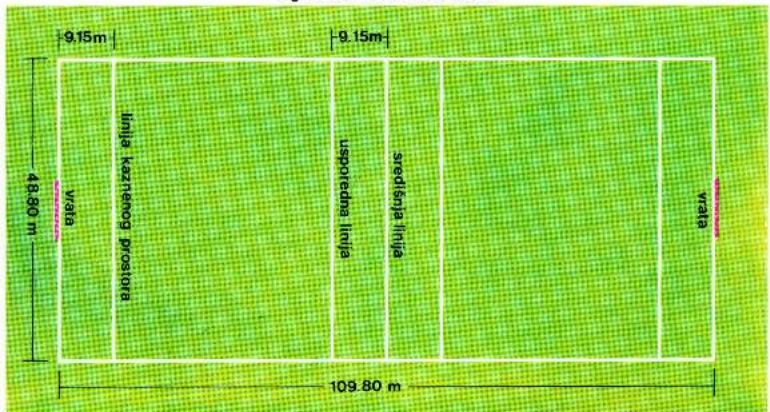
na je 1921 na stadionu Mannach u Pragu. Ideju za održavanje s. i prijedlog za njen naziv dao je J. F. Chaloupecky. God. 1922 održana je u Brnu tzv. Moravska spartakijada, 1923 Kulturna spartakijada u Pragu, a 1925 u Moravskoj Ostravi organizirana je tzv. Ostravska spartakijada. Sve ove manifestacije održane su u organizaciji Saveza čehoslovačkih radničkih tjelovježbenih organizacija. Međ. radnička organizacija — Crvena sportska internacionala organizirala je 17-27. II 1928 u Oslu Prvu zimsku spartakijadu. I. g. 15-22. VIII održana je u Moskvi Međunarodna spartakijada. God. 1931 ista organizacija pripremala je u Berlinu Prvu međunarodnu spartakijadu, ali ona nije održana zbog protivljenja tadašnjem vladi i otpora Lucernske sportske internacionala. Poslije II svj. rata u zemljama članicama Varšavskog ugovora održava se niz sp. manifestacija pod nazivom s. U SSSR s. započinje i završava u predolimpijskoj godini. U Njemačkoj DR s. je niz sp. natjecanja tokom čitave godine uz sudjelovanje pionira i omladinaca (npr. 1975 sudjelovalo je 4 miliona natjecatelja). U ČSSR to je višednevna masovna tjelovježbena priredba koja se svake četvrte godine održava na Strahovskom stadionu u Pragu. Od 1957 armije zemalja Varšavskog ugovora održavaju priredbe pod nazivom Spartakijada prijateljskih armija.

spas, ragbi: polaganje lopte u vlastiti prostor zgoditka. Ako ekipa unese loptu u svoj prostor zgoditka i ondje je položi igra se nastavlja skupom koji se formira na 5 m od linije zgoditka. Loptu u skup ubacuje ekipa u napadu. U slučaju da ekipa u obrani učini s., a loptu je u njen prostor zgoditka unio protivnik, igra se nastavlja ispucavanjem s

B. SPASKI

Igralište za SPEEDBALL

Spasić, Josif (1872-1959), učitelj; sokolski radnik; bio je član ilegalne sokolske sekcije Dačkog udruženja Rastko koja je početkom XIX st. djelovala na Kosovu. Bio je inicijator osnivanja Sokolskog društva u Prištini; na osnivačkoj skupštini tog društva. 1909, izabran je za zamjenika starješine.

Spaski, Boris Vasiljevič (1937), sovj. šah. vlemajstor, deseti po redu prvak svijeta; omladinski prvak svijeta 1955; zaslužni majstor sporta SSSR. Titulu prvaka svijeta osvaja pobjedom u meču sa T.V. Petrosjanom 1969, a gubi 1972 u meču sa R.J. Fischerom s rezultatom +3-7-11. Poražen u mečevima kandidata od A.G. Karpova (1975), od V. Korčenoja (1978) i od L. Portischa (1980).

specijal-salom - slalom

specijalizacija, usavršavanje u nekoj sp. grani ili disciplini, odn. primjena specijalnog treninga radi postizavanja maksimalnih rezultata; usmjerenim treningom u određenoj sp. grani sportaš ovladava tehnikom i taktikom te razvija fiz. osobine specifične za izabranu granu sporta. U tzv. tehn. sp. disciplinama i u sportovima s neobičnim uvjetima za čovjeka (plivanje, umjetničko klizanje, skijanje, sp. gimnastika i dr.) prihvaćen je princip rane specijalizacije s poč. od 6. do 10. god., dok u većini drugih sp. grana s. počinje od 12. do 16. god. Najkasnije se provodi u onim sportovima gdje dominiraju snaga i izdržljivost.

specijalna priprema, metoda rada koja se najčešće primjenjuje u pripremnom periodu treninga; fiz., tehn., taktičke i psih. pripreme u cilju razvijanja specijalne treniranosti te usavršavanja i usvajanja odabranih tehn. i taktičkih elemenata u obliku u kojem će se primjenjivati na predstojećem natjecanju. Tražena opterećenja se u toku ove etape povećavaju. Opterećenje je u početku konstantno, a zatim se smanjuje, dok se intenzitet opterećenja povećava, uslijed povećanja brzine, tempa i drugih brzinskih karakteristika prilikom izvođenja odgovarajućih specifičnih pokreta. Situacioni trening je karakterističan oblik s.p.

Specijalna zlatna plaketa NSJ, priznanje u povodu 50-godišnjice osnivanja NSJ (1919-69) za rad na razvoju i unapređenju nogometnog sporta organizacijama i članovima NSJ i drugim društvenim radnicima i organizacijama.

specijalne vježbe, sastavni dio kompletnog treninga; vježbe koje su po dinamici i strukturi slične tehnici pokreta u izabranom sp. grani, odn. vježbe kojima treba da se razvijaju one sposobnosti koje su važne za pravilno izvođenje pokreta i za njihovu bolju koordinaciju i ekonomičniju izvedbu. Najveći br. s.v. odnosi se na razvoj fiz. sposobnosti i usavršavanje tehnike.

specijalni tjelesni odgoj, elementi tjeles. aktivnosti primijenjeni u školama i ustanovama za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju djece i omladine oštećena zdravlja uz pomoć posebno školovanog kadra.

speedball (engl.), ekipna sp. igra loptom u kojoj igrači ili igrači nastoje udarcem nogom postići pogodak u vrata protivnika, uputiti loptu udarcem iz oduška iznad vrata ili položiti loptu u protivničku završnu zonu. Svaka ekipa ima 11 igrača (1 na vratima, 10 u polju). Poprečna središnja linija dijeli igralište u obliku pravokutnika na dva dijela. Na 9,15 m udaljenosti od središnje linije iscrtane su na obje polovine igrališta dvije poprečne linije (engl. restraining line). Granice poprečne linije igrališta nazivaju se krajnje linije. Na 9,15 m udaljenosti od krajnje linije prema sredini igrališta iscrtane